
ANALYSIS OF CONTENTS COVERING ENVIRONMENTAL TOPICS IN TEXTBOOKS FOR CONTEMPORARY ENGLISH LANGUAGE

Snezana Kirova

Faculty of Philology, University „Goce Delchev“ –Stip, Macedonia, snezana.kirova@ugd.edu.mk

Snezana Stavreva Veselinovska

Faculty of Educational Sciences, University “Goce Delcev” –Stip, Macedonia,

snezana.veselinovska@ugd.edu.mk

Abstract: This paper deals with the integration of environmental content with content from English as a foreign / second language and it analyzes the contents of environmental topics in the textbooks for the teaching subject Contemporary English Language (CEL) that are taught from the first to the fourth year at the Faculty of Philology University "Goce Delcev" - Stip, R. Macedonia. Learning English as a second language or as a first foreign language should not be limited to improving fluency and accuracy of expression, but it should allow for the development of critical thinking strategies that can be useful in environmental sustainability. It can be used as a means of promoting positive and useful behavior of citizens towards the environment,

Keywords: Ecology, English language, teaching, environment, pollution, climate change.

АНАЛИЗА НА СОДРЖИНИТЕ ПО СОВРЕМЕН АНГЛИСКИ ЈАЗИК (САЈ) КОИ ОПФАКААТ ЕКОЛОШКА ТЕМАТИКА

Снежана Кирова

Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ –Штип, Македонија

snezana.kirova@ugd.edu.mk

Снежана Ставрева Веселиновска

Факултет за образовни науки, Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Македонија

snezana.veselinovska@ugd.edu.mk

Резиме: Овој труд се бави со интегрирање на еколошки содржини со содржини од англиски јазик како странски/втор јазик и во него се анализираат содржините со еколошка тематика во учебниците по предметот Современ англиски јазик (САЈ) кои се изучуваат од прва до четврта година на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Р. Македонија. Изучувањето на англискиот јазик како втор јазик или како прв странски јазик не треба да биде ограничено само на подобрување на течноста и точноста, туку треба да овозможи развој на стратегии за критичко размислување кое може да биде корисно во одржливоста на животната средина. Тоа може да се искористи како средство за промовирање на позитивно и корисно однесување на граѓаните спрема околината.

Клучни зборови: Екологија, англиски јазик, настава, природна средина, загадување, климатски промени.

1. ВОВЕД

It is a strange time. We live in an age when
our children may know far more about bizarre
people we care nothing about or a cartoon world
than the workings of their own back yard—that
marvelous ecosystem teeming with life.
— Jim Greenman (1949–2009)

Крајот на дваесетиот век на голема врата ги пречека прашањата околу глобалните проблеми за кои луѓето покажуваат сè поголем интерес, и кај голем дел од глобалното население се зголеми интересот за решавање на истите. Факт е дека овие глобални прашања се наметнуваат во секоја сфера од секојдневниот живот, па овде не е исклучен и образовниот систем.

Инволвирањето на еколошки теми во наставата може да се смета како напор за насочување на луѓето кон тоа како животната средина функционира и што тие можат да направат за да ја заштитат. Наставата за животната средина опфаќа еден голем опсег на проблеми кои настануваат поради човековата негрижа и непромислени активности и постапки.

Во овие проблеми се вклучени глобалното затоплување, ефектот на стаклена градина, озонската обвивка и зголемување на озонската дупка, растителни и животински видови кои се соочуваат со изумирање, загрозувани видови, неефикасно користење на енергијата, уништување на живеалишта, квалитет на воздухот, загадување на воздухот водата и почвата, електромагнетска радијација, генетски модифицирана храна, обесшумување, ерозија на почвата и загадување со пестициди итн.

2. ЗОШТО ДА СЕ ВКЛУЧИ ЕКОЛОШКА ЕДУКАЦИЈА ВО ОБРАЗОВАНИЕТО?

Основен принцип за да се вклучуваат еколошки содржини во образованието е да се подготви како поединецот, така и општеството за обврската за зачувување на околината со зголемување на нивото на нивното знаење, разбирање, одговорност и етика.

Според Babcook (1993), изучувањето на англискиот како втор јазик или како прв странски јазик подеднакво вклучува успешна комбинација од микро и макро вештини совладани во соодветни изрази во комуникацијата, а проблемите на околината се богат извор за комуникација.

Cates (1997) вели: не можеме да кажеме дека нашето предавање е успешно ако нашите ученици, без разлика колку течно го зборуваат англискиот јазик, не се запознаени со проблемите во светот, немаат социјална свест за да ги искористат нивните комуникациски вештини за интернационален криминал, експлоатација, тиранија или уништување на природата.

Ова, според Cates (2005), го објаснува сè поголемиот интерес во последните декади да се вклучи ваква едукација во рамки на изучувањето на англискиот јазик. Некои истражувања како на пример Brown, (1990); Friel, (1991); Gambee and Klausman, (1992); Jacobs, (1993); Jacobs and Cates, (1999); Trisler (1993) и Tang (2009) покажуваат дека глобалните проблеми, најголем процент еколошките проблеми и енергетските кризи, влијаат на секој човек на Земјата.

3. АНАЛИЗА НА СОДРЖИНИТЕ ПО САЈ КОИ ОПФАЌААТ ЕКОЛОШКА ТЕМАТИКА

Овој труд се занимава со анализирање на содржините по современ англиски јазик кои опфаќаат еколошка тематика во учебниците по кои се изучува англискиот јазик на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“–Штип.

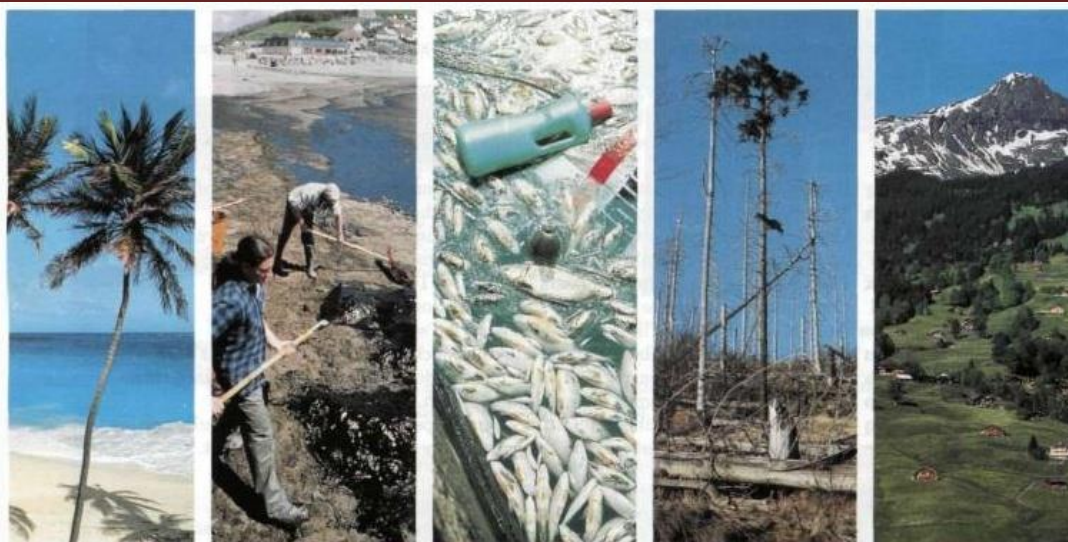
Учебниците кои се анализираат се следниве:

- Think First Certificate, John Nauton - Longman, 1996
- Upstream Upper-intermediate, Virginia Evans, Robert Obee - Express Publishing UK Ltd, 2003
- Upstream Advanced C1, Virginia Evans, Lynda Edwards - Express Publishing UK Ltd, 2003
- Proficiency Masterclass, Kathy Gude, Michael Duckworth - Oxford University Press, 2009

Особената важност на екологијата како наука налага постојано инволвирање во образованието со цел да се подигне свеста кај учениците и студентите, дека клучот за тоа каква е иднината на планетата Земја е кај секојод наспоединечно. Покрај изучување на граматиката и вокабуларот на англискиот јазик, интегрирање на теми од типот екологија, мир, човекови права, тероризам и слично, е неизбежно поради важноста студентите да се здобијат со општи познавања од тоа каква е ситуацијата во светот околу нив и да се подигне нивото на свест на едно повисоко скалило.

3.1 THINK FIRST CERTIFICATE

Think First Certificate седмата тема ја посветува на природниот свет. Првата лекција е посветена на животната средина, и загадувањето со кое се соочуваме. Првично, поставени се три прашања во врска со сликите пред лекцијата: Кога и каде се фотографирани сликите? Која е твојата реакција на нив? Дали те потсетува на нешто во твојата земја или регион?

Слика 1. Примери за еколошка катастрофа

Природниот свет е под насилан напад од човекот. Морињата и реките се затруени со токсични отпади, хемиски емисии и загадување со опасни токсини. Воздухот што го дишаме е загаден со чад од фабриките и моторните возила, дури и дождот е затруен. Владите и индустриите низ светот ги засилуваат напорите за исцрпување на природните минерални богатства. Прашумите и замрзнатите континенти се исто така под сериозна закана. Но, сепак има надеж. Организацијата Гринпис (Greenpeace, <https://www.greenpeace.org/international/>) презема мерки кога ѝ да е загрозувана животната средина. Нејзините научни презентации и мировни директни активности на копно и на море ги шокираа индустриите и владите и им дадоа до знаење дека Гринпис нема да дозволи природниот свет да биде уништен. Активностите на Гринпис најдоа на поддршка и восхит од милиони луѓе.

Понатаму е текстот со наслов Проклетството на автомобилот. Овде е прикажана суровата вистина на 21-от век. Во големите градови животот на луѓето станува помизерен поради пренаселеност и гужва, бучава и загадување од моторните возила. Загрижувачки се податоците за појава на астма и респираторни проблеми. За да се дојде до некакво решение секој човек треба да појде од себе.

Слика 2. Think First Certificate

3.2 UPSTREAM - UPPER INTERMEDIATE

Содржини во кои е опфатена еколошка тематика има и во Upstream - Upper Intermediate. Во четвртата тема, иако е посветена на домови и живеалишта, на страна 69 има текст кој иако се однесува на подземна кука, сепак суштината и пораката од текстот е базирана на еколошки аспект (заштеда на енергија за греење и ладење итн.).

Сопствениците на куќата сметаат дека единствен начин за да се зачува зелената површина во околината е доколку куќите почнат масовно да се градат под земја.

Содржината на текстот на страна 79 нуди многу идеи и решенија како да се зачува природата и да се намали глобалното затоплување. А до ова може да се дојде од удобноста на нашите домови.

Од деветата тема, од Upstream – Upper intermediate издвојуваме два цитати и поврзани на еден или друг начин со екологијата.

“Единствено нешто од кое треба да се плашиме на оваа планета, е човекот.“

Овој цитат е една болна вистина, и во потполност се согласувам со кажаните зборови на Карл Јунг.

Многу одамна луѓето ја ценеле природата и ја ставале пред се. Тие и се восхитувале на нејзината убавина, а по извесен период човекот почнал себе си да се смета за Господар на природата. Со векови човекот ги искористува природните ресурси на нашата планета со што предизвикува појава на негативен ефект на биосферата и го нарушува природниот баланс. Шумите се сечат а животните го губат нивното природно живеалиште. Разни видови индустриски и нуклеарен отпад се исфрла во реките и морињата. А човекот не сфаќа дека со уништувањето на природата си наштетува себе си. На нашата планета има прекрасни места кои воодушевуваат со нивната убавина. Но, за жал, луѓето продолжуваат со уништување и злоупотребување на природата. Секојдневно илјадници автомобили емитуваат токсини во атмосферата. Земјата е потрупана со ѓубре- лименки, стакло, хартија, пластика и пластични кеси. Луѓето за сето ова плаќаат со сопственото здравје.

Сепак, се уште не е доцна да почнеме да размислуваме за начини кои можат да ги решат овие еколошки проблеми. Треба да се најдат и користат чисти извори на енергија и да се развие и користи технологија која не е штетна за околината. Корисно би било и да се едуцираат луѓето за долгорочните последици од загадувањето на природата.

Клучот е кај нас. Сами треба да се стремиме кон заштита на нашата планета, бидејќи ја имаме само неа.

“Ако ја труеш животната средина и таа ќе те труе тебе.“

Во оваа тема е понуден нов вокабулар поврзан со екологијата.

Слика 3.Upstream Upper-intermediate

3.3 UPSTREAMADVANCEDC1

Во UpstreamAdvancedC1 има само два кратки текстови кои се поврзани со екологијата. Двата се наоѓаат во 5-та тема, на 111 и 112 страна. Во првиот текст се зборува за генетски модифицирани жита. За оваа појава се дебатира дека тоа е единствениот начин за да се реши проблемот со недостаток од храна на места во светот каде луѓе умираат од глад. Посебни видови растенија можат да бидат создадени за да бидат отпорни на суша или прекумерно високи температури или некои видови на штетници и паразити, што им овозможува да опстанат онаму каде што другите растенија не би можеле. Истовремено, за овие видови растенија да успеат, не би се користеле пестициди, па така од друга страна ова е во корист на животната средина. Противниците на оваа дебата пак, се загрижени за негативните последици врз нашето здравје од употребата на ваков вид храна. Иако гледано краткорочно, се чини дека употребата на генетски модифицирана храна нема негативни ефекти врз здравјето на луѓето што ја конзумираат, сепак, не може да се предвиди какви последици би оставиле на идните генерации. Постои страв дека иако ГМО житата би се одгледувале во заградени површини, сепак би можело да дојде до мешање на ГМО со природните растенија, па и тие би станале ГМО. Противниците сметаат дека не треба да се игра со гените затоа што може да дојде до штета од огромни размери врз човештвото.

Во вториот текст станува збор за екстремни климатски услови, што е уште еден еколошки проблем. Кога ќе се спомене клима, климатски промени, помислуваме на последици од глобално затоплување.

Барајќи содржини со еколошка тематика од оваа книга, најдовме на навистина мал процент.

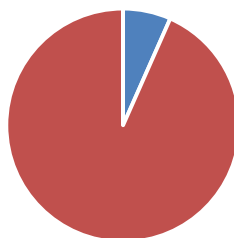

Слика 4. UpstreamAdvancedC1

3.4. PROFICIENCY MASTERCLASS

Петтата целина во учебникот *Proficiency Masterclass* е посветена на темата враќање кон природата. Овде се спомнати низа термини кои се поврзани со природата и екологијата. Ќе спомнеме некои од овие: *обесшумување (deforestation)*, *озонска обвивка (ozone layer)*, *претерана употреба на пестициди (overuse of pesticides)*, *климатска промена (climate change)*, *урбанистички развој (urban development)*, *глобално затоплување (global warming)*, *генетски модифицирана храна (genetically modified food)*, *токсичен отпад (toxic waste)*, *сончева и ветерна енергија (solar/wind power)*, *шема за рециклирање (recycling scheme)*, итн.

Процентуална застапеност на содржини со еколошка тематика во Proficiency Masterclass

6,629%

93,371%

Слика 5. Proficiency Masterclass

Графички приказ на застапеноста на содржини со еколошка тематика

ЗАКЛУЧОК

Секојдневното живеење на човекот и неговиот опстанок зависи од балансот на популациите на сите видови живи суштества во нивната животна средина. Екологијата како наука нуди решенија доколку овој баланс се наруши. Со други зборови, екологијата значи наука за домот т.е. проучување, зачувување и заштита на нашиот дом или накратко кажано Земјата во целост. Човекот е само уште еден вид кој е дел од природата, кој има неприкосновена способност да ја уредува и прилагодува неговата животна средина, да ги користи природните ресурси за сопствен опстанок. Таа способност носи голема моќ и одговорност врз целокупниот баланс во природата и од особено значење е истата да се почитува.

Честопати сме сведоци на негативното влијание кое е резултат на човекова небрежност – без разлика дали станува збор за секојдневните одлуки каде и како го фрламе отпадот кој секој од нас го генерира или за сечење на тропски шуми и нивна конверзија во земјоделски површини од страна на големи корпорации. Решението лежи само во човекот. Ако секоја индивидуа поведе сметка за зачувување на природата, тогаш природата ќе застане на негова страна и ќе му понуди поздрав и поквалитетен живот.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] S. P. Babcock, *The Significance of Cultural Influences within the ESL/EFL Classroom: A Taiwan Experience*. Eric Document Reproduction Service Number 375681, 29, 1993.
- [2] Brown, H.D. (1991). 50 Simple things you can do to teach environmental awareness and action in your English language classroom. *The Language teacher* 15, 4-5.
- [3] Cates, K. A. (2005). Teaching for a better world: Global issues and language education in

-
- [4] Japan in Osler, A. and Starkey, H. (eds.) *Citizenship and Language Learning: International Perspectives*. UK: Trentham. 59-73.
- [5] Conseil des ministres de l'Éducation (Canada) (1999): *Une éducation qui favorise la viabilité: La situation de l'éducation en matière de développement durable au Canada*.
- [6] Dowden, B. (2002). Definition of critical thinking, <http://www.csus.edu/indiv/d/dowdenb/4/ct-def/def-of-ct.htm>.
- [7] Ennis, R. (1993). Critical thinking assessment. *Teaching for higher order thinking*, 32(3), 179-186.
- [8] Farmer, J., D. Knapp & G. M. Benton (2007): An elementary school environmental education field trip: long-term effects on ecological and environmental knowledge and attitude development, *Journal of Environmental Education*, Vol. 38, No. 3, 33-42.
- [9] Halvorsen, A. (2005). Incorporating critical thinking skills development into ESL/EFL courses. *The internet TESL journal*, Vol. XI, No. 3, <http://iteslj.org/Techniques/Halvorsen-CriticalThinking.html>
- [10] Hopper, C. (2003). *Practicing college learning Strategies*. Boston: Houghton Mifflin Co.
- [11] Jacobs, G. M., & Cates, K. (1999). *Global education in second language teaching*. KATA, 1(1), 44-56.
- [12] Knapp, D. (2000): The Thessaloniki declaration: a wake-up call for environmental education, *Journal of Environmental Education*, Vol. 31, No. 3, 32-39.
- [13] Nikolić, V. (2003): *Obrazovanje i zaštita životne sredine*. Beograd: Zadužbina Andrejević.
- [14] Rivers, W. (1976). *Speaking in many tongues: Essays in foreign language teaching (2nd edition)*. Rowley, MA: Newbury House.
- [15] Stanišić, J. (2008): Značaj ekološkog vaspitanja i obrazovanja, *Filozofeme: Zbornik radova* (81-91). Novi Sad: Srpski filozofski forum.
- [16] Shapiro, S. & L. Pilsitz (1995): *Environmental and our global community*. New York: Soros Foundations.
- Scrivener, M. & Paul, R. (2004). Defining critical thinking, http://www.criticalthinking.org/aboutCT/define_critical_thinking.cfm
- [17] Stroupe, R. R. (2006). Integrating critical thinking throughout ESL curricula. *TEFL Reporter*, 39(2), 42-61.
- [18] Tsui, C. F. (2008). Character education in demand for the university EFL classroom. *Foreign language studies*. Vol. 8, 83-101.
- [19] UNESCO (2005). Guidelines and recommendations for reorienting teacher education to address sustainability: United Nations decade of education for sustainable development (2005-2014): Education for sustainable development in action. Technical Paper N° 2 – 2005: UNESCO education sector.
- [20] Van Petegem, P., A. Blicke & J. B. De Pauw (2007): Evaluating the implementation process of environmental education in preservice teacher education: two case studies, *Journal of Environmental Education*, Vol. 38, No. 2, 47-54.
- [21] Yukiko Ishikawa, Y; Sasaki, D. & Yamamoto, S. J. (2007). *Integrating critical thinking skills into the EFL classroom*. CamTESOL Conference on English language teaching: Selected Papers, Vol. 3, 207- 210.
- [22] Zak, K. & B. Munson (2008): An exploratory study of elementary preservice teachers' understanding of ecology using concept maps, *Journal of Environmental Education*, Vol. 39, No. 3, 32-46.
- [23] Think First Certificate, John Nauton- Longman, 1996
- [24] Upstream Upper-intermediate, Virginia Evans, Robert Obee - Express Publishing UK Ltd, 2003
- [25] Upstream Advanced C1 Student's Book, Virginia Evans, Lynda Edwards - Express Publishing UK Ltd, 2003
- [26] Proficiency Masterclass, Kathy Gude, Michael Duckworth - Oxford University Press, 2009